

פתיחה לפרק "החולץ ליבמתו"

של היבם. ואגב כך – מה יש לעשות כדי למנוע היווצרות ספקות מסוג זה ככל מקרה של נישואין. בעיה מרכזית אחרת היא ביחס לגורל שייכותם של הנכסים והרכוש המשפחתי. תחילה – בירור המצב המשפטי במשך הזמן שהיבמה היא בגדר "זקוקה" בלבד: מה זכותה לגבי הנכסים שלה־עצמה ולגבי נכסי המת. ואחר כך – מה הן זכויותיו וחובותיו של האח המייבם, לגבי כתובתה של היבמה ולגבי נכסיו של האח המת.

בעיות אלה, המביאות גם לכירור עקרוני של הגדרת הממזר, הן עיקרו של פרק זה.

בפרק זה נידונות בעיות אחדות. בעיה אחת מתחילה בכירור התוצאות השונות אם אירעה טעות והיבם חלץ או ייבם אשה שהיתה פטורה מן הייבום (כגון שהתברר שהיתה מעוברת באותה שעה). במקרה של חליצה עיקר הבעיה היא ביחס לתוקפו של מעשה החליצה: האם נחשבת חליצה כזו כבעלת תוקף כלשהו (בין לגביה, אם משתנה מצבה לאחר מכן, ובין לגבי צרתה), או שמא אינה נחשבת כלל. חמור יותר הוא המקרה של ייבום בטעות (שהרי יש בכך איסור ערוה מן התורה), ובפרט כאשר נולד ילד מזיווג כזה, ומתעוררות לגבי בעיות הן לגבי מעמדו ההלכתי לענין פסולו כממזר, והן לגבי מעמדו המשפטי, שהרי לא תמיד ברור אם הוא בנו של המת או